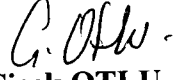

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

İstanbul'da ikamet eden Azerbaycan vatandaşı gazeteci Sona Y. ülkesinde maruz kaldığı siyasi baskılardan dolayı 2017 yılında yasal yollardan Türkiye'ye gelmiş, kendisine ve lise öğrencisi olan oğluna ikamet izni verilmiştir. İkamet iznini uzatmak için 2022 Şubat ayında İstanbul İl Göç İdaresi'ne başvurmuştur. İl Göç İdaresi Müdürlüğü 19 Haziran 2022 tarihinde ikamet izni talebini reddetmiştir. İkamet izninin reddi kararının iptali talebiyle İdare Mahkemesinde dava açılmıştır. Sona, 23 Haziran 2023 tarihinde oturduğu apartmanda, aydınlatma yüzünden tartıştığı komşusunun saldırısına uğramıştır. Komşunun; "Türk erkeğinin gücünü göstereceğim, seni öldüreceğim, Seni bu ülkede yaşatmayacağım" diye tehditlerde bulunduğunu iddia etmiştir. Hastane raporunda, saçlarından tutulup yerlerde sürüklendiği ve ağır şekilde darp edildiği tespit edilmiştir. Uğradığı saldırı üzerine karakolda şikâyetçi olmak istemiş fakat ikamet izni talebi daha önce reddedildiği için gözaltına alınmış ve sınır dışı işlemleri için 24 Haziran 2023 tarihinde Silivri'de bulunan Selimpaşa Geri Gönderme Merkezine sevk edilmiştir. Göç İdaresi Müdürlüğü 48 saat içinde hakkında sınır dışı ve idari gözetim kararı almıştır. Sınır dışı ve idari gözetim kararlarına yapılan itiraz henüz sonuçlanmamıştır. Saldırıyı gerçekleştiren komşusu ise ifadesini aldıktan sonra serbest bırakılmıştır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 14. Maddesine göre, herkesin başka ülkelerde sığınma talep etme ve sığınma hakkı bulunmaktadır. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin BM Sözleşmesi ve Protokolü; mültecilerin zulüm görme riski altına girebilecekleri, hayatlarını ve özgürlüklerini tehdit edecek durumda olacakları ülkelere geri gönderilmelerini yasaklamaktadır. Geri göndermeme ilkesi, uluslararası korumanın temel bir unsurudur. Savaş, siyasi krizler, sosyal ve ekonomik koşullar nedeni ile yerlerinden edilmiş olan mülteciler, göçmenler, sığınmacılar, geri gönderme merkezlerinde, sıklıkla kötü muamele, şiddet ve insan hakları ihlali ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Demokratik kitle kuruluşları; Selimpaşa GGM'de, kapasitesinden fazla yabancıların, insan onuruna yakışmayan koşullarda kaldıklarını, hijyen olmadığını, temizliğin kalmakta olanlara yaptırıldığını fakat herhangi bir temizlik malzemesi verilmediğini, ciddi bir kene salgını olduğunu, görevlilerin hak gasplarına itiraz edenlere şiddet uyguladıklarını ve

hakarette bulunduklarını iddia etmektedir. Geri gönderme merkezinin olumsuz koşullarında sağlık sorunları artan Sona, uğradığı haksızlıklardan dolayı açlık grevine başlayacağını bildirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından alınan sınır dışı etme kararının 6458 sayılı kanunun hükümlerine, uluslararası anlaşmalara, ilgili mevzuat hükümlerine ve insan haklarına aykırılık teşkil ettiği iddiası araştırılacak mıdır?
- 2-İl Göç İdaresi tarafından alınan sınır dışı etme kararının, usulüne uygun bilgilendirmesinin yapılmadığı, Sona'nın hakkında alınan sınır dışı etme karardan veya diğer idari işlemlerden haberdar edilmediği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 3-Sona'ya şiddet uyguladığı hastane raporu ile belgelenen, tehdit ve hakarette bulunan komşusu M.Ö. için etkin soruşturma yapılması sağlanacak mıdır?
- 4-Sona'nın darp edilmesi ve ayrımcılığa uğraması hakkında etkin soruşturma yapmayan, bu konuda görevini kötüye kullanan kolluk güçleri için yaptırım uygulanacak mıdır?
- 5-Ciddi sağlık sorunları olan ve açlık grevine başlayacağını bildiren Sona'nın geri gönderme merkezinde yaşadığı mağduriyetler, hak ihlalleri nasıl giderilecektir?
- 6-Sınır dışı edilmeleri durumunda Sona'nın liseyi bitirmek üzere olan oğlunun eğitim hayatının engelleneceği, aile bütünlüğünün bozulacağı dikkate alınacak mıdır?
- 7- Yasalar ve uluslararası anlaşmalar gereği; muhalif gazetecilik yaptığı için baskıya maruz kaldığını iddia eden Sona'nın sınır dışı edilmesi durumunda Azerbaycan'da yargılanacağı, özgürlüğünün kısıtlanacağı dikkate alınacak mıdır? Sona'nın Azerbaycan'daki durumu takip edilecek midir?
- 8-Selimpaşa Geri Gönderme Merkezinde kalan, ağır psikolojik sorunları olan yabancılar neden hastaneye götürülmemektedir? Bu kişilerin aynı koşullarda kaldığı kişilere zarar vermeleri nasıl engellenecektir?
- 9-Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi en son ne zaman denetlenmiştir? Denetim bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 10-Selimpaşa Geri Gönderme Merkezindeki hak ihlalleri Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir? Selimpaşa GGM'de yabancıların, insan onuruna yakışan koşullarda kalmaları için ne gibi çalışmalar yapacaksınız?